

Из стране литературе

Dott. prof. Pasquale D' Ericco

Мелиорација наших планинских пашњака на природној основи

Важност спровођења мелиорација на нашим планинским пашњацима, на природној основи, у циљу повећања производње. Помагати флористички састав травне асоцијације значи ићи сигурним путем, који је искуство потврдило, да би се избјегли неуспјеси. Дрљање с укљањањем маховине као и одговарајуће ђубрење представљају нужне интервенције за поправку травног покривача. Значајни резултати постигнути у неким мелиорисаним пашњачким зонама провинције Пезаро показују производњу 4 до 5 пута већу од нормалне у тим зонама. Апел техничарима да пођу овим савременим путем и потреба довољних средстава како би закон планинским пашњацима дао најбоље резултате у корист сиромашног планинског становништва.

Немамо намјеру да овдје нашироко третирамо тако комплексно поље рада као што је мелиорација травног покривача наших планинских пашњака нити нове начине које смо први пут примијенили у неким зонама провинције Пезаро нити о двогодишњим огледима које смо спровели, с обзиром да је њихово трајање било ограничено на сувише кратко вријеме да би се ти огледи могли сматрати мјеродавним, већ је нужно да се ти огледи протегну на много дужи временски период након чега би тек било могућно ово питање опширно третирати.

Потребно је, међутим, истаћи основне информативне поставке које смо усвојили у спровођењу нашег програма рада на терену и кратак осврт на постигнуте резултате иако знамо да постоје разни путеви за рјешавање овог проблема.

Ове поставке, које произлазе из зрелог искуства, треба да воде рад

оних који желе, у данашње вријеме када сељаци напуштају наше планине, да својим планинским газдинствима дају сточарску оријентацију и на тај начин елиминишу нерационално гајење житарица чије су последице добро познате, нарочито у погледу исцрпљивања и онако сиромашних планинских земљишта.

Држати се ових концепција, значи не ићи против природе већ сигурним путем који нам је искуство показало да не би ишли у сусрет неуспјесима који се лако догађају на апенинским пашњацима.

Натуралистичка концепција до које су дошли проучаваоци биљног амбијента, која до прије неколико година код планинског становништва није била нашла потребну примјену, почиње да крчи себи пут благодаревћи знатним успјесима који су помоћу ње постигнуту у производњи сточне хране на нашим планинама.

На тај начин фактор-вријеме, као што то бива у многим ствари, ма нашег свакодневног живота, дао је за право натуралистима чијих принципа, заснованих на агрономској науци, треба да се држе сви они који себи постављају задатак да изврше ефективну и стабилну мелиорацију планинских пашњака.

треће године) као основног ђубрива, с обзиром на скоро редовну оскудицу фосфора у земљишту, не искључујући и примјену 10 мц/ха креча који јако фаворизује развој легуминоза које се налазе у латентном стању у травном покривачу.

Не помињемо органско ђубрење с обзиром да таквог ђубрива на

Сијено у откосима на планинској ливади ђубреној Томасовим брашном (8 мц/ха)

Уобичајено чишћење пашњака од камења и жбуња није само по себи довољно за поправку травног покривача већ треба примјенити и напријед наведене мјере да би се постигао жељени циљ.

Према томе, биће нужна примјена физичко-хемијских мјера које се састоје не у обичном већ у рационалном дрљању и то таквом које ће истовремено очистити пашњак од лишајева и маховине који спречавају развој добрих пашњачких трава уз примјену корективних фертिलाзатора спорог дјјства (Томасова згура 8 мц/ха сваке

нашим пашњацима има мање-више довољно, нарочито када знамо да оно није једино које утиче на пораст трава. Штавише, сувише јако ђубрење стајњаком је више од штета него од користи. Стога не треба запостављати ђубрење минералним ђубривима у дозама које смо навели ако желимо да постигнемо знатне приносе.

Двогодишњи одмор пашњачке зоне допуниће природну флористичку еволуцију која ће бити потпомогнута напријед наведеним мјерама.

Утицај ђубрења Томасовим брашном на измјену флористичког састава

У случају мјестимичног настанка голих површина које се јављају приликом борбе против корова као што је, напр., *Brachypodium* sp. р., или из других разлога, биће довољно подрљати такве огољеле површине и засијати их сјеменом травне смјесе, претежно легуминоза, прикупљење у истој зони и

забрани пашу на њима за одређено вријеме.

Кад се ради о ксерофилним или аридним пашњацима, као што су у провинцији Марке, која нас баш интересује, увијек према натуралистичким принципима саставили смо неколико травних смјеса чије формуле дајемо у доњој табели.

Табела неколико травних смјеса за његовање поврела травног покривача или за засијавање површина огољелих из разних разлога

Врста	Количине сјемена у килограмима по 1 ха за иловачасто силикатна или иловачасто крчна земљишта			
		потпуно дјелимично огољела огољела		
		30%	50%	70%
На мање аридним земљиштима				
<i>Trifolium repens</i>	4	1,200	2,000	2,800
<i>Lotus corniculatus</i>	2	0,600	1,000	1,400
<i>Lolium perenne</i>	8	2,400	4,000	5,600
<i>Festuca ovina</i>	16	4,800	8,000	11,200
Укупно кг/ха	30	9,000	15,000	21,000

За више аридна земљишта

Anthyllis vulneraria	5,000	1,500	2,500	3,500
Lotus corniculatus	8,600	2,600	4,300	6,000
Medicago lupulina	8,000	2,400	4,000	5,600
Festuca ovina	22,000	6,600	11,100	15,500
Lolium perenne	8,200	2,500	4,100	5,700
Укупно кг/ха	51,000	15,600	26,000	36,300

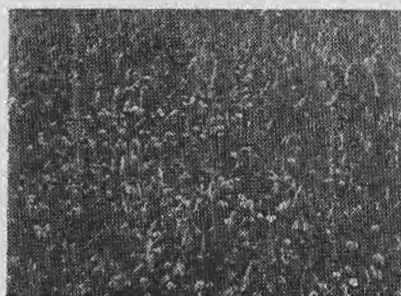
У закључку можемо тврдити да смо код двогодишњих огледа на планинским пашњацима у провинцији Пезаро добили повећање приноса свјеже траве, измјерене одмах после кошидбе, од 1 до 4 пута само примјеном Томасове згуре; од 1 до 5 пута потпуном основном гнојидбом: калијеве соли 4 мц/ха и калцијум натрита 2 мц/ха.

Ово доказује, иако је година 1956 била углавном погодна за производњу пићног биља, чињеница да

Обилни приноси сијена на мелiorисаним ливадама

је у једнаким условима влаге производња у мелiorисаним зонама била већа него у немелiorисаним (контролним).

Прегонско коришћење пашњака

О овим закључцима, без сумње интересантним и са економског гледишта, добро би било да размисле они који се посвећују старом, али увијек новом проблему мелiorације наших планинских пашњака.

(Превео Ђ. М.)